



Sead Kozlić, izvršni direktor izvršne direkcije BH Mobile, za boravka u Ericssonu Nikoli Tesli radi sudjelovanja u radionici posvećenoj strategiji razvoja mreže BH Telecoma susreo se i s predsjednicom kompanije Goradnom Kovačević te Jagodom Barać, direktoricom prodaje i marketinga u susjednim zemljama.

BH Telecom Ericssonovom tehnologijom gradi „komunikacijski autoput“ u BiH

RAZGOVARAO I SNIMO: *Stanislav Marušić*

Nakon nedavno potpisanog ugovora s BH Telecomom o implementaciji 3G HSPA rješenja u mreži BH Telcoma, razgovaramo sa Seadom Kozlićem, izvršnim direktorom izvršne direkcije BH Mobile.

- Što donosi nedavno potpisani ugovor?

- Vrlo sam zadovoljan da smo uspjeli prvi u Bosni i Hercegovini krenuti u ovom smjeru i to upravo uz pomoć Ericssona Nikole Tesle kojeg već poznajemo kao kvalitetnog i pouzdanog isporučitelja. Ovaj ugovor dovest će do, metaforički rečeno, autoputa kroz cijelu Bosnu i Hercegovinu u odnosu na dosadašnje obične ceste. Korisnicima ćemo ponuditi najnaprednije usluge. Naravno, predstoji veliki posao u području promocije novih usluga te upoznavanja korisnika s ovim novim mogućnostima.

- U Zagrebu ste naš gost na radionici posvećenoj budućoj poslovnoj suradnji i strategiji razvoja mreže i budućih usluga. Kako je ocjenjujete?

- Radionica je vrlo dobra s posebnim naglaskom na interaktivnost. Drago mi je da se pokazalo da se naša saznanja o potrebnim aktivnostima poklapaju s viđenjima koja su ovdje prezentirana. Čini mi se da smo odradili kvalitetnu pripremu za buduće uspješne poslovne korake.

- Kako ste zadovoljni suradnjom s Ericssonom Nikolom Teslom?

- O našem dijelu suradnje, dakle o suradnji u području mobilne mreže i usluga, mogu reći da sam dosta zadovoljan. Naši zahtjevi rješavaju se kvalitetno i uz razumijevanje naših potreba. Naravno, uvijek postoje mogućnosti za daljnje unaprjeđenje suradnje.

- Kakvi su Vaši planovi i očekivanja u budućnosti, vezani uz poslovanje BH Telecoma?

- Želimo zadržati lidersku ulogu u Bosni i Hercegovini i dalje. Bez obzira na to što to ne ovisi samo o nama, već i o nekim lokalnim i globalnim procesima, vjerujem da ćemo implementiranjem najsuvremenijih komunikacijskih usluga to i uspjati. Imam puno povjerenje i u svoje mlađe kolege za koje ne sumnjam da će i u budućnosti dodatno unaprijediti značaj naše kompanije.

ICT danas

Brojne stručne analize i studije pokazuju da je današnje globalno društvo tek na samom pragu onoga što se može postići korištenjem informacijskih i komunikacijskih tehnologija. ICT industriji predstoji daljnji snažni razvoj koji će ljude potaći na nove načine komuniciranja i rada.

ICT kreira novi svijet

Informacijske i komunikacijske tehnologije imaju značajni utjecaj na naš način života i rada. One i u privatnoj i poslovnoj sferi života ljudi u 21. stoljeću mijenjaju, reorganiziraju i iz temelja restrukturiraju postojeće načine komuniciranja, radne metode i industrijske sektore te nameću nove načine i kanale interakcije građana s državnim upravama. Snaga ICT-a proizlazi iz širokoga spektra prednosti koje osigurava ljudima. Među najznačajnijim prednostima su povećanje efikasnosti i produktivnosti, dijeljenje informacija i njihovo pohranjivanje na svima dostupnom mjestu, što osigurava bržu akumulaciju i primjenu znanja. Osim toga informacijske i komunikacijske tehnologije ljudima omogućuju da se

PRIPREMILA: *Jadranka Lončar*
FOTO: *iz korporativnog fundusa*

slobodno umrežavaju u različite interesne grupe, da efikasnije surađuju i budu kreativniji.

Neki analitičari upravo inovativnost potaknutu i omogućenu informacijskim i komunikacijskim tehnologijama ističu kao najveću zaslugu ICT-a. Transformacija radnih i istraživačkih metoda baziranih na informacijskim i komunikacijskim tehnologijama je, možemo reći, kontinuirani proces usmjeren prema efikasnijoj grupnoj interakciji.

Mnoge od prednosti koje donosi ICT ne mogu se mjeriti, klasificirati niti

statistički obraditi budući da se radi o poboljšanju kvalitete proizvoda, širenju portfelja proizvoda te osiguranju prilagodljivosti proizvoda različitim korisničkim skupinama ili čak i pojedincima.

Iz ovoga proizlazi da je ICT industrija nužno orijentirana prema povećanju blagostanja sudionika suvremenoga globalnoga društva.

Najviše koristi od ICT proizvoda i usluga imaju, međutim, potrošači proizvoda znanja.

CARL-HENRIC SVANBERG, ERICSSONOV PREDSDJEDNIK I GENERALNI DIREKTOR KOMENTIRA GLOBALNU FINANCIJSKU KRIZU I ERICSSONOVU TRENUTAČNU POZICIJU U ICT INDUSTRIJI:

I u teškim vremenima može se napredovati

„Za nas je treće tromjesečje 2007. bilo ispunjeno izazovima, što smo shvatili kao upozorenje pa smo već tada postali veoma oprezni u svemu što radimo. S obzirom na to mislim da smo trenutačna previranja na globalnom financijskom planu dočekali spremniji nego naši konkurenti. Svjesni smo da će situacija u dogledno vrijeme biti još i složenija te da ćemo i mi osjetiti njene posljedice. Veoma je vjerojatno da ćemo se, kao i kompanije koje djeluju u nekim drugim industrijskim segmentima, morati suočiti s padom profita, što znači da će i naši operativni troškovi doći pod povećalo. Morat ćemo povećati našu internu učinkovitost, a to za neke naše aktivnosti nisu dobre vijesti. Tijekom ove godine već smo mnogo učinili na smanjenju operativnih troškova, krenuli smo u optimizaciju ljudskih potencijala, a slične mjere ne možemo posvema isključiti kao nužne niti u idućoj godini. Da, ovo su prilično teška vremena, no svjetsko gospodarstvo kontinuirano doživljava uspone i padove, a iskustva s prethodnim krizama pokazuju kako se upravo u teškim vremenima može najviše napredovati u odnosu na konkurenciju, ako se vuku pametni potezi.

Ericsson ima poziciju globalnoga tehnološkoga lidera sa zdravom, pozitivnom financijskom bilancom. S obzirom na to imamo jedinstvenu priliku još se snažnije nametnuti kao predvodnik na tržištu telekomunikacija, a to znači da moramo i dalje biti korak ispred drugih. Primjerice, budući da očekujemo udar na profit, moramo poduzeti dodatne mjere štednje kako bismo taj udar preduhitrili i dočekali ga spremni. Uspijemo li u tomu, moći ćemo sami upravljati svojom budućnošću te osnažiti svoj status na globalnom tržištu.“



Carl-Henric Svanberg,
Ericssonov predsjednik i generalni direktor





Boris Žitnik, direktor tvrtke IDC Adriatics, autor članka o trendovima na informatičkom tržištu u zemlji

Hrvatsko IT tržište i industrija

Praćenju kretanja informatičkog sektora u Hrvatskoj, IDC Adriatics prilazi iz dva rakursa, jedan je praćenje IT tržišta, a drugi praćenje financijskih rezultata ICT poduzeća. Svaki od ova dva aspekta prati se u odnosu na njegovu specifičnu iskaznu snagu.

IDC kao mjeru volumena IT tržišta, odnosno kretanja ukupne IT potrošnje uzima vrijednost isporuka informatičkih produkata i usluga krajnjim korisnicima: gospodarstvu, državi i kućanstvima. Na taj način izbjegava se dvostruko ili višestruko brojanje prihoda kada roba kola u distributivnom lancu, kada se usluge daju na izvedbu podugovaračima kao i prihod ostvaren izvozom. Prema studiji IDC Adriatics „Croatia IT Market 2008–2012 Forecast and 2007 Vendor Shares“ ukupne isporuke, odnosno IT izdaci u Hrvatskoj u 2007. godini iznosili su 7,6 milijardi kuna (1,03 milijardi eura), i porasli su u odnosu na 2006. za 10 posto. Pritom su izdaci za hardver uvećani za 14 posto, za softver 7 te IT usluge 6 posto. Povećani izdaci za hardver najvećim su dijelom odražavali povećanu potražnju za prijenosnim računalima.

Financijski rezultati

U 2007. ukupni prihod informatičke industrije u Hrvatskoj dosegao je 13,3 milijarde kuna odražavajući povećanje od 13,3 posto u odnosu na prethodnu godinu. To, međutim, predstavlja usporavanje u odnosu na 2006. kada je ukupni prihod uvećan za od 18,8 posto. K tome prošle je godine, informatička industrija je ostvarila za 0,3 postotna boda sporiji rast ukupnog prihoda nego li gospodarstvo (ne-finanjski sektor). I povećanje dobiti (prije oporezivanja) informatičke industrije bilo je manje, 17,5 posto u usporedbi s porastom od 19,8 posto koliko je ostvarila

ukupna privreda. Istodobno, broj zaposlenih u IT industriji povećan je za 11,5 posto, gotovo dvostruko brže nego li u ukupnoj privredi (6,1 posto). Takvi rezultati poslovanja informatičke

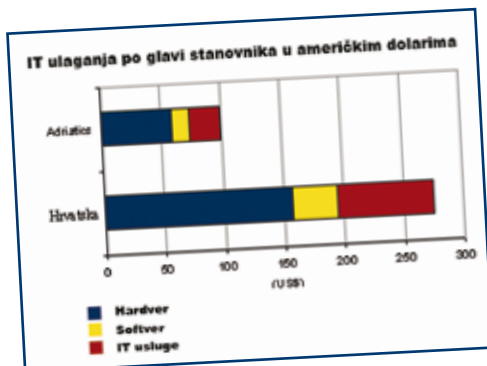


Foto: IDC Adriatics

PIŠE: *Boris Žitnik*

industrije postignuti su unatoč višem rastu društvenog proizvoda (5,6 posto u prošloj godini, prema 4,8 posto ostvarenih u 2006.) i za 23 posto većim planiranim sredstvima za IT investicije i potrošnju u lanjskom državnom proračunu nego li u 2006. godini.

Razloge usporavanja volumena IT tržišta kao i financijskih rezultata IT industrije u prošloj godini treba tražiti u sindromu izborne godine, koje u pravilu karakterizira zastoj u investicijama državne administracije i velikih državnih poduzeća, a na što su uostalom ukazali i čelnici vodećih informatičkih tvrtki. Indikativna je u tom kontekstu činjenica da je ukupni prihod distributera (trgovaca) rastao znatno brže (oko 19 posto) nego li ukupni prihod sistem-integratora čiji se rast kretao oko 6 posto. Ponovno se javlja i problem nelikvidnosti, a neki veći projekti se odgađaju. Tu, naravno treba uzeti u obzir i utjecaj visoke baze; u 2006. zabilježeni su naime neki relativno veliki informatički projekti, posebno implementacija SAP-a u INA-i; projekt obujma kakvog ni približno nije bilo u prošloj godini. S druge strane, pokretači IT tržišta u 2007. godini bili su povezani s intenziviranjem ulaganja u telekom sektoru i nastavku ulaganja financijskog sektora u kompleksna informatička rješenja i aplikacije, informacijske projekte financirane EU sredstvima te snažnoj potražnji poduzeća i kućanstava vezanoj za tranziciju sa stolnih na prijenosna osobna računala.

Za 2008. IDC je predvidio rast IT tržišta za oko 10%. Rezultati kvartalnih istraživanja, kao i financijski pokazatelji za prvih devet mjeseci u 2008. godini potvrđuju ta predviđanja.

Što se tiče 2009., predviđali smo umjereno oživljavanje tržišta. Umjereno, jer smo i u trenutku izrade prognoza bili svjesni teških ekonomskih problema u zemlji, a na koja su se sada nadovezali problemi u svjetskoj ekonomiji. Nove prognoze radit ćemo negdje u večljači, ožujku sljedeće godine kada ćemo znati konačne rezultate za 2008., iznos sredstava namijenjenih za IT investicije u državnom proračunu i ocijeniti utjecaj krize na pojedine sektore nacionalne privrede, odnosno reperkusije toga na IT potrošnju. Za sada, na osnovi relativno oskudnih podataka, predviđamo da će i 2009. biti jedna od "slabijih" u pogledu IT izdataka i financijskih rezultata IT industrije.

ICT – pokretač ekonomskoga razvoja

PRIPREMIO: *Boris Kranic*

FOTO: iz kompanijskog fundusa

U današnjem dinamičnom globalnom okruženju uspješne su tek one kompanije, neprofitne organizacije, državne uprave i lokalne samouprave koje strateške i operativne odluke donose na temelju kvalitetnih informacija i koje su automatizirale poslovne procese, što im omogućava da ih kontinuirano unaprjeđuju. To je moguće postići jedino implementacijom kvalitetnih informacijsko-komunikacijskih tehnologija (ICT). Upravo stoga ekonomski razvoj u 21. stoljeću u velikoj mjeri ovisi o primjeni ICT rješenja.

Suvremene informacijsko-komunikacijske tehnologije pokazale su se motorom učinkovitosti u poslovanju te su odgovorile na ključne potrebe različitih poslovnih segmenata nametnuvši se kao nezaobilazna pretpostavka gospodarskoga prosperiteta. U toj ulozi ICT možemo promatrati s tri aspekta, kaže Damir Bušić, direktor jedinice Multimedija i systemska integracija u Ericssonu Nikoli Tesli.

„ICT danas prije svega omogućuje brže donošenje kvalitetnih odluka, što sigurno pridonosi boljim rezultatima na prihodovnoj strani poslovanja ili na uštedama u svakodnevnom operacijama. Drugi važan razlog zbog kojega ICT smatramo jednim od glavnih preduvjeta gospodarskoga razvoja je činjenica da automatizacijom poslovnih procesa osiguravamo učinkovitost u realizaciji i administraciji ugovorenih poslova te povećavamo vrijeme u kojem zaposlenik može biti kreativan i inovativan uz značajne pozitivne efekte na prihodovnu i troškovnu stranu poslovanja. Konačno, ICT danas osigurava alate za kvalitetne analize i kontinuirano unaprjeđivanje poslovnih procesa. Samo uz kontinuirano preispitivanje vlastitih odluka i učinkovitosti te sustavna unaprjeđenja, krug je zatvoren. Dakle, kvalitetna ICT rješenja danas su sastavni dio svakog poslovnog procesa i bez njih je gotovo nemoguće ostvarivati rast poslovanja, konkurentnost, zadovoljstvo korisnika, ali i efikasniju kontrolu troškova. U tom smislu ICT s pravom stavljamo na mjesto pokretača ekonomskoga razvoja.“

ICT u kriznim vremenima

S obzirom na globalnu gospodarsku krizu koja je stigla i na prag Hrvatske, vrijedi razmotriti u kojoj mjeri ICT kao pokretač ekonomskoga razvoja može podržati mjere za suzbijanje negativnih učinaka recesije. O tomu D. Bušić kaže: „Nema dileme da i u vrijeme recesije

treba ulagati u ICT rješenja. Štoviše, u kriznim vremenima loše poslovne odluke mogu imati još pogubniji utjecaj na poslovanje nego što bi to bilo u vrijeme ekonomskog uzleta. Tako na primjer nedovoljna efikasnost poslovnih procesa dodatno može smanjiti prihode i povećati troškove poslovanja. No, u svako doba, a naročito u vrijeme recesije, ulaganja u IT moraju biti u skladu s potrebama poslovanja. Nerijetko se, recimo, događa da se za pokrivanje nekih potreba poslovanja nabavljaju rješenja u skladu s IT budžetima, a ne u skladu s potrebama poslovanja, dakle jedini kriterij je cijena. Takav pristup može rezultirati samo neuspješnim IT projektima. Promjena pristupa naročito je važna u vremenima nadolazeće krize, a ona se odnosi na implementaciju novih ICT rješenja u okviru projekata upravljanja promjenama informacijsko-komunikacijskih tehnologija (ICT Change Management). Oko poslovne potrebe stvara se projektni tim od svih relevantnih čimbenika iz poslovnog procesa. To su predstavnici svih službi na koje poslovni proces, koji se želi unaprijediti, ima utjecaja te predstavnici IT službe kao nositelji projektnih aktivnosti. Dakle, polazi se od poslovne potrebe za unaprjeđenjem nekog procesa. Tim definira očekivani poslovni proces i sve 'izlaze' koje proces mora zadovoljiti. Zatim projektni tim kroz analizu izvedivosti usklađuje očekivanja s raspoloživim ICT sustavima. Na kraju se izrađuje analiza isplativosti temeljem koje se odobrava budžet projekta te se kreće u klasični IT projekt. Time je osigurana gotovo stopostotna uspješnost realizacije projekata.“

Ericsson Nikola Tesla jedna je od prvih kompanija u Hrvatskoj koja je primjenjujući ovakav pristup unaprijedila svoje poslovne procese, postigla uštede vremena i novca, uspostavila brzi protok potrebnih informacija te omogućila niz drugih pozitivnih utjecaja na ukupni poslovni rezultat. I time su, između ostaloga, stvoreni temelji da se i u kriznim vremenima pozitivno posluje. Slična ili istovjetna praksa u većini domaćih poduzeća polučila bi porast konkurentnosti cjelokupnoga domaćega gospodarstva te nam i u razdoblju recesije stavila na raspolaganje alat za veću gospodarsku efikasnost.



Damir Bušić, direktor jedinice Multimedija i systemska integracija

UČINKOVITA PRIMJENA NOVIH ICT TEHNOLOGIJA U DOMAĆIM TVRTKAMA I DRUGIM ORGANIZACIJAMA OSIGURALA BI PORAST KONKURENTNOSTI CJELOKUPNOGA DOMAĆEGA GOSPODARSTVA TE NAM I U RAZDOBLJU RECESIJE STAVILA NA RASPOLAGANJE ALAT ZA VEĆU GOSPODARSKU EFIKASNOST.